

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет № 3
Кафедра тактичної та спеціальної фізичної підготовки

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3
протокол № 11 від «07» червня 2023 р.
Завідувач кафедри

_____ **Ігор КОВАЛЬОВ**

**СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ (ОК.8)**

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кафедра	Тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3 (https://univd.edu.ua/uk/dir/88/kafedra-taktychnoi-ta-spetsialnoi-fizychnoi-pidgotovky)
Контактний телефон	+38 057 7398-349 (роб.) – кафедра ТСФП;
E-mail	kafsfpl1@gmail.com, kaf-tsfp@univd.edu.ua;
Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність) Law Enforcement (Law Enforcement)
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	262 Правоохоронна діяльність
Статус дисципліни	Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми, вивчається в 1 та 2 семестрі I курсу навчання (денна та заочна форма)
Мета вивчення дисципліни	Підготовка висококваліфікованих фахівців з правоохоронної діяльності, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми правоохоронної діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Підготовка фізично розвиненого, психологічно стійкого громадянина, здатного до високопродуктивної праці та

	захисту Батьківщини, прищеплення звички до систематичних занять фізичними вправами протягом всього життя.
Завдання вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - формування системи знань із фізичної культури і спорту та здорового способу життя, необхідних у процесі навчання, життєвої і професійної діяльності, сімейному фізичному вихованні; - розвиток фізичних якостей: витривалості, сили, швидкості, гнучкості та спритності, координації рухів; - оволодіння та удосконалення умінь та навичок виконання прийомів фізичного впливу, прийомів самозахисту, особистої безпеки, в тому числі після значних фізичних навантажень, в умовах, максимально наближених до реальних; - формування та удосконалення умінь та навичок в подоланні перешкод, метання гранат, виконання спеціальних вправ; - виховання сміливості, рішучості, ініціативи, наполегливості, самостійності, впевненості у своїх силах, психічної стійкості; - формування та удосконалення знань, умінь та навичок правових підстав застосування фізичної сили, спеціальних засобів, виконання прийомів фізичного впливу, прийомів самозахисту, особистої безпеки, спеціальних засобів, в тому числі після значних фізичних навантажень, в умовах, максимально наближених до реальних; - зміцнення здоров'я, профілактика захворювань, забезпечення високого рівня фізичного стану та працездатності; - залучення до регулярних занять фізичною підготовкою та спортом; - опанування теоретичними знаннями та практичними вміннями і навичками самоконтролю за станом здоров'я у процесі виконання фізичних вправ. <p>Одночасно у ході фізичного виховання вирішуються завдання виховання організованості, дисципліни, колективізму та товариської взаємодопомоги, формування стройового вишколу.</p>
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS/годинах	Кількість кредитів ECTS – 4 (загальна кількість годин – 120)

	Денна форма навчання: практичні заняття – 60 годин, самостійна робота – 60 години.
	Заочна форма навчання: практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 104 годин.
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна, заочна. Види навчальних занять: практичні заняття.
Самостійна робота	Опрацювання рекомендованої літератури та підготовка до практичних занять.
Індивідуальні завдання	Не передбачені навчальним планом.
Необхідне обладнання	муляж зброї, кайданки, гумові кийки, ноші.
Мова викладання	Українська
Контроль	Поточний: оцінювання фізичних якостей на практичних заняттях; оцінювання тактичних дій; участь в дискусіях. Критерії оцінки поточного контролю викладач повідомляє на першому занятті та перед кожними оцінюванням. Форми контролю: поточний і підсумковий (залік, екзамен). Критерії оцінки поточного і підсумкового контролю визначені у методичних матеріалах навчальної дисципліни.
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК-2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-7 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК-8 Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК-9 Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК-10 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
Фахові компетентності (ФК)	ФК-2 Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків.

	<p>ФК-3 Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вжити заходів для їх усунення</p> <p>ФК-9 Здатність обирати оптимальні методи й засоби забезпечення публічної безпеки і порядку</p> <p>ФК-12 Здатність до використання технічних приладів та засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних, спеціальної техніки, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності</p> <p>ФК-13 Здатність у передбачених законом випадках застосувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях.</p> <p>ФК-15 Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави</p>
--	---

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема №1 Легка атлетика

Заняття з легкої атлетики спрямовані на розвиток швидкості, загальної та спеціальної витривалості, сили, спритності, координації рухів, виховання рішучості, сміливості, впевненості у своїх силах.

Зміст занять: Вивчення та вдосконалення спеціальних бігових вправ, стрибкових вправ, вправ для бігу на короткі, середні та довгі дистанції, марш-кідки у складі підрозділу, вправ із ходьби та бігу рівною та пересіченою місцевістю, естафети, комплекси тренування та контрольних вправ.

Тема № 5. Спеціальні підготовчі вправи.

Заняття з даної теми спрямовані на формування вмінь та навичок виконання прийомів страховки, самостраховки, падінь, акробатичних та гімнастичних вправ, розвиток координації рухів, уміння управляти тілом у просторі, спритності, швидкості, сили, виховання наполегливості, рішучості, сміливості.

Зміст занять: Вивчення та вдосконалення спеціальних підготовчих вправ, кувирків уперед, спиною уперед, через ліве-праве плече, самострахування при падінні на правий, лівий бік, вперед, на спину, кувирків і падінь через перешкоду.

Тема № 6. Кідки та прийоми боротьби лежачі.

<p>Заняття з даної теми спрямовані на формування вмінь та навичок виконання кидків, утримань, больових прийомів в умовах максимально наближених до реальних, розвиток швидкості, координації рухів, уміння управляти своїм тілом у просторі, сили, спеціальної витривалості, виховання наполегливості, рішучості, сміливості.</p> <p>Зміст занять: Вивчення та вдосконалення стойок, захватів, виведення із рівноваги, кидків, утримань, больових прийомів, а також правових підстав застосування поліцейських заходів.</p>
<p>Тема № 7. Удари та захист від ударів.</p> <p>Заняття з даної теми спрямовані на формування вмінь та навичок володіння прийомами фізичного впливу в умовах максимально наближених до реальних, розвиток швидкості, координації рухів, сили, спеціальної витривалості, виховання наполегливості, рішучості, сміливості.</p> <p>Зміст занять: Вивчення та вдосконалення уразливих точок людини, бойових стойок, переміщень, спеціальних підготовчих вправ, техніки ударів руками, ногами та захисту від них, комбінацій ударів руками і ногами та захисту від них, а також правових підстав застосування поліцейських заходів</p>
<p>Тема № 8. Способи затримання.</p> <p>Заняття з даної теми спрямовані на формування вмінь та навичок затримання та супроводу в екстремальних умовах, розвиток спритності координації рухів, швидкості, виховання наполегливості, рішучості, сміливості.</p> <p>Зміст занять: Вивчення та вдосконалення прийомів затримання при підході спереду, ззаду, збоку, надягання кайданків, способів зв'язування, проведення поверхневої перевірки та конвоювання, а також правових підстав застосування поліцейських заходів.</p>
<p>Тема № 9. Звільнення від захватів, обхватів.</p> <p>Заняття з даної теми спрямовані на формування вмінь та навичок звільнення від захватів та обхватів в різноманітних екстремальних умовах. Розвиток спритності координації рухів, швидкості, виховання наполегливості, рішучості, сміливості.</p> <p>Зміст занять: Вивчення та вдосконалення звільнень від захватів та обхватів шиї, рук, тулубу, ніг, одягу, задушуючих прийомів при підході спереду, ззаду, а також правових підстав застосування поліцейських заходів.</p>
<p>Тема № 10. Захист від загрози холодною зброєю.</p> <p>Заняття з даної теми спрямовані на формування вмінь та навичок обеззброєння правопорушника в різноманітних екстремальних умовах, розвиток швидкості, координації рухів, сили, спеціальної витривалості, виховання наполегливості, рішучості, сміливості.</p> <p>Зміст занять: Вивчення та вдосконалення захисту від ударів ножем або підручними предметами зверху, знизу, збоку, навідліг, прямих ударів, а також правових підстав застосування поліцейських заходів.</p>
<p>Тема № 13. Розв'язання квестових (ситуативних) завдань.</p> <p>Заняття спрямовані на формування знань вмінь та навичок розв'язання квестових (ситуативних) завдань, які можуть виникати підчас виконання службових обов'язків.</p> <p>Зміст занять: Вивчення та вдосконалення тактичної комунікації, моделі</p>

<p>застосування сили, контакту та прикриття, способів пересування при несенні служби у складі патруля, надягання кайданків та проведення поверхневої перевірки після затримання, а також правових підстав застосування поліцейських заходів.</p>	
<p>Тема №15. Основи патрулювання.</p> <p>Заняття спрямовані на формування знань, вмінь та навичок щодо основ патрулювання під час охорони публічного порядку.</p> <p>Зміст занять: Вивчення та вдосконалення способів та видів патрулювання у складі малих тактичних груп, автомобільних або інших патрулів, дій патруля під час порушення публічного порядку, зупинці транспортного засобу, виклику до помешкання громадян.</p>	
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН 2 Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.</p> <p>ПРН 5 Аналізувати умови і причин вчинення правопорушень, визначити шляхи їх усунення.</p> <p>ПРН 8 Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів і засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.</p> <p>ПРН 15 Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.</p> <p>ПРН 17 Розуміти основи забезпечення національної безпеки, особливості застосування спеціальних засобів (вогнепальної зброї, спеціальних засобів, засобів фізичної сили).</p> <p>ПРН 19 Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.</p>
<p>Критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів,</p>

		набраних на підсумковому контролі (заліку). Підсумкові бали навчальної дисципліни = Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем) + Кількість балів за підсумковим контролем	
Політика навчального курсу			
Навчальні заняття, пропущені без поважних причини, мають бути відпрацьовані здобувачами вищої освіти в час, відведений на індивідуальні консультації викладача, або у інший встановлений ним час.			
Навчальні заняття, пропущені по хворобі з наявністю довідки від лікаря, не підлягають відпрацюванню.			
Звільнені за станом здоров'я при наявності відповідного висновку лікаря (довідки) не звільняються від вивчення навчальної дисципліни, для цих осіб передбачено проходження теоретичного курсу та опанування окремими практичними навичками: вирішувати службові завдання індивідуально та у складі екіпажу чи наряду, забезпечувати безпеку учасників дорожнього руху, особисту безпеку та безпеку підпорядкованого особового складу при виконанні службових завдань; оформляти службові графічні документи, схеми ДТП, орієнтуватися на місцевості та проїзній частині, знати частини та елементи дороги, успішно застосовувати сучасні спеціальні технічні засоби, що знаходяться у поліції та ін.			
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96			
90-93			
85 – 89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
80 – 84			
75-79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але

65-69	("зараховано")		прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 64		Е	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40-59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21–40			
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

II семестр

Залік

1. Способи затримання.
2. Звільнення від захватів та обхватів.
3. Біг 100 м.
4. Біг 1000 м.

III семестр

Екзамен

1. КСВ.
2. Човниковий біг 10*10м
3. Тактика самозахисту, яка включає виконання п'яти практичних завдань, чотири з яких з тактики самозахисту і одне розв'язання квестового ситуаційного завдання.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна та наукова література:

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» : закон України про фізичну культуру і спорт (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 14, ст.80) (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>) (дата звернення: 27.04.2021).
2. «Особливості підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України» збірник матеріалів; Харків, ХНУВС, 2016.-170 с. (URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/940>).
3. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України» збірник матеріалів; Харків, ХНУВС, 2017. 376 с. (URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2544>).
4. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України,

- збірник наукових праць, Харків, ХНУВС 2018. 246 с.
(URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5808>).
5. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України, збірник наукових праць, Харків, ХНУВС 2019. 364 с.
(URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5737>).
6. Моргунов О.А., Соколов О.А., Калюжний М.Г., Лозовий Є.А. Загальна фізична підготовка працівників Національної поліції України: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2017. 124 с. (URL:<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1189>, URL: <http://lib.univd.edu.ua/?action=predmet&id=103167>).
7. Бортник С.М. Моргунов О.А., Артем'єв О.А. Хомко І.Г. Тактика самозахисту та особистої безпеки працівників Національної поліції України: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2017. 136 с.(URL:<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1169>, URL:<http://lib.univd.edu.ua/?action=predmet&id=103167>).
8. Артем'єв О.А., Яреценко О.А., Сергієнко В.В. Спеціальна фізична підготовка працівників органів внутрішніх справ: підручник Харків: ХНУВС, 2011. 272 с.
9. Платонов В.Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті: підручник Київ: Олімпійська література, 2004. 806 с.
10. Артем'єв В.О. Колесніков В.В. Тактика спеціальної підготовки працівників органів внутрішніх справ України: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2010. 34 с.
11. Артем'єв В.О. Колесніков В.В. Уразливі зони тіла: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2010. 28 с.
(URL: http://univd.edu.ua/general/publishing/nav4_lit/13.pdf).
12. Колесніков В.В. Способи ефективного застосування гумового кийка: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2008. 23 с.
13. Забора А.В. Гімнастика у вищих навчальних закладах системи МВС України: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2010. 27 с.
14. Моргунов О.А., Яреценко О.А., Колесніков В.В. Комплекси вправ для розвитку силових здібностей курсантів ХНУВС під час самостійної підготовки: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2011. 39 с.
15. Забора А.В., Лозовий Є.А., Боровик М.О. Подолання єдиної смуги перешкод: навчально-методичні вказівки. Харків : ХНУВС, 2014. 48 с.
(URL: <http://lib.univd.edu.ua/?action=predmet&id=103167>)
16. Моргунов О.А., Сергієнко В.В., Яреценко О.А. Обеззброєння та затримання злочинців, озброєних холодною або вогнепальною зброєю: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2012. 48 с.
(URL: http://univd.edu.ua/general/publishing/nav4_lit/obezbroy.pdf)
17. Моргунов О.А., Соколов О.А., Соколова В.Ю., Демчук М.А. Легка атлетика: техніка бігу та спеціальні бігові вправи: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2013. 48 с.
(URL: http://univd.edu.ua/general/publishing/nav4_lit/legk_athlet.pdf)
18. Сагайдак С.М., Боровик М.О. Розвиток сили за допомогою атлетичної гімнастики: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2013. 48 с.
(URL: <http://lib.univd.edu.ua/?action=predmet&id=103167>)
19. Савінов О.В., Ковальов І.М. Стійки, захвати, виведення із рівноваги, самострахування, кувирки та спеціальні підготовчі вправи: метод. рек. Харків : ХНУВС, 2014. 80 с.
20. Ковальов І.М., Гладніков О.В. Кидки, больові прийоми та утримання:

навчально-методичні рекомендації Харків : ХНУВС, 2013. 28 с.
(URL: <http://lib.univd.edu.ua/?action=predmet&id=103167>)

21. Проскурнін А.В. Дякін Я.А., Лукін Б.П., Константинов Д.В., Кішніренко Р.О. Удари та захист від ударів: навчально-методичні рекомендації Харків : ХНУВС, 2014. 58 с.

(URL: <http://lib.univd.edu.ua/?action=predmet&id=103167>)

22. Моргунов О.А., Колісніченко В.В., Соколов О.А., Кийко А.С. Спеціальна смуга перешкод (КОРД): метод. рек. Харків: ХНУПС, 2020. 34 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Бака М.М. Корж В.П. Фізичне і військово-патріотичне виховання молоді: навчально-методичний посібник Київ: 2014. 464 с.

2. Магдаліна І.В., Моргунов О.А., Соколов О.А., Соколова В.Ю. Фізична підготовка кандидатів на навчання у вищих навчальних закладах, які здійснюють підготовку фахівців для системи МВС України: метод. рек. Харків: ХНУВС, 2013. 128 с.

3. Худолій О.М. Основи методики викладання гімнастики: навчальний посібник у 2-х частинах Харків: 2018. 463 с.

4. Черненко В.А. Самозахист: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту: Харків: 2010. 77 с. (URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Chernenko_Viktor/Samozakhyst.pdf)

5. Годлевський П.М., Зубрицький Б.Д. Жіночий самозахист: навчальний посібник Рівне: 2014. 161 с.

(URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/3817/1/самозахист.pdf>)

6. Юрчук Ф.С. Прийоми самозахисту без зброї: навчальний посібник: Київ: КНТЕУ, 2014. 109 с.

(URL: <https://ua1lib.org/book/3162404/fbfc45?id=3162404&secret=fbfc45>)

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://sambo.net.ua> - сайт федерації самбо України.

2. <https://frb.org.ua> – сайт федерація рукопашного бою.

3. <http://policehortihg.pcma.org.ua> – сайт федерації поліцейського хортінгу України.